

tum cor ad quotidianum se Deo sacrificium præparat, et alius qui tanquam leo ex crudelitate sæviebat, et alter qui velut ovis in innocentia suæ simplicitate perdurat, in caulis sanctæ Ecclesiæ convenerunt. Ecce qualis est charitas, quæ diversitates mentium accendit et conflatur, et quasi in unam auri speciem reformat.

VII. Sed in eo, quo (1) electi sic se amant, ad illum necesse est ut festinent; ut eum æterno gaudio in cœlo videre mereantur. Unus est enim Dominus ac Redemptor noster, qui hic electorum suorum corda ad unanimitatem ligat, et ad supernum amorem per interna desideria excitat. Unde et illic subditur: « Et puer parvulus » juvabit eos⁴. » Quis est iste parvulus, nisi de quo scriptum est: « Puer natus est nobis, et filius datus est nobis². » Qui simul habitantes juvat, quia ne in terrenis rebus corda nostra inhæreant, hæc per internum desiderium quotidie inflammat; et hoc ipsum juvare, est amorem suum incessanter accendere, ne cum nos vicissim diligimus, mente in hoc exilio remaneamus, requiesque vitæ hujus sic placeat, ut ad oblivionem patriæ nos perducat; ne delectata mens prosperis torpeat. Unde et donis suis flagella permiscet, ut nobis omne quod in sæculo delectabat, amarescat; et illud incendium exurgat in animo, quod nos ad cœleste desiderium excitet. Puer ergo parvulus nos juvat, cum omnipotens Deus per charitatem quam nobis tribuit, in hoc nos mundo mentem figere non permittit; sed per compunctionem, et emendationem morum, et confessionem peccatorum nos ad se invitat. De quo per Psalmistam dicitur: « Introïte portas » ejus in (2) confessione³, » et reliqua. Cum enim peccata nostra per lacrymas confitemur, angustæ viæ por-

¹ Isaï. xi, 6. — ² Id. ix, 6. — ³ Psal. xcix.

(1) Cod. quod. — (2) Id male confessionis.

tam ingredimur; sed cum post hæc securi ad æternam vitam perducemur, porta nostræ patriæ (1) in confessionum laudibus intrabimus; quia ibi jam angustia non erit, cum nos lætitia æternæ solemnitatis susceperit. Ibi laudibus prædicabimus eum, quem in humilitate carnis pro nostra necessitate legimus, ut nobis omnibus assessum æterni regni præparet.

VIII. Optandum ergo nobis est, ut ad eum citius perveniamus, cum quo omnia bona obtinebimus, cui conditio (2) perpetua est in æthereis arcibus, una est cum Patre potentia, par splendoris claritas, indivisa sublimitas, honor æquus, eadem virtus, sociale fastigium (3), regnum infinitum in ævum.

SERMO III.

De Josepho.

Legitur sermo iste in Cod. Cass. cccclxxxvii, fol. 112 cum hoc titulo: Item sermo unde supra; supra autem habentur sermones sancti Augustini. Nihil continet quod dubitandi de tituli veritate locum præbeat. Ponatur ergo post sermonem præcedentem.

SYNOPSIS.

I. Post mortem Joseph, Judæorum captivitas. II. Ejus historię allegorica interpretatio. III. Liberationis a Moyse et Aarone factæ interpretatio similiter allegorica. IV. Ægyptus fugienda, ut Deo sacrificium laudis offeratur.

I. Sicut sacra, dilectissimi, Testamenti Veteris nobis

(1) Cod. porta nostra patria. — (2) Id. condicione. — (3) Id. pessime fastidium.

reservavit historia, post obitum Joseph novus rex in Ægypto surrexit, qui et Joseph ignorabat, et multitudinem filiorum Israël conatus est extinguere. Eos in operibus luti, laterum et palearum affligebat vehementer. Unde et longa servitute oppressi, et operum duritie fatigati, per Moysen et Aaron clamaverunt ad Pharaonem: « Dimitte nos, » ut exeamus de Ægypto; via trium dierum ibimus in » solitudine, ut sacrificemus Deo nostro¹. »

II. Hæc autem historia, dilectissimi, secundum superficiem litteræ, manifesta est, et præclara, et sui pulchritudine lecta simpliciter auditores ædificat; sed multo majorem ædificationem auditorum mentibus conferet, si amoto cortice litteræ occidentis, spiritualis intelligentiæ percipiamus medullam, ut proposito fundamento historiæ, exequamur fastigium allegoriæ. Nos igitur, dilectissimi fratres, nos filii Israël sumus, qui primorum parentum culpa, de Paradisi gaudiis, de regione claritatis, et felicitatis æternæ, in hanc convallem miseriæ et lacrymarum, in regionem tenebrarum et umbræ mortis, quasi in Ægypto miserabiliter sumus expulsi. Sed quandiu Joseph regnavit in Ægypto, Pharaon Dei populum non afflixit (1). Joseph iste Christum significat, qui sola invidia stimulante a fratribus suis, Judæis scilicet, venditus est, et traditus in Ægyptum, qui in Ægypto positus a fratribus suis non est agnitus, quia Christus « In » mundo erat, et mundus per ipsum factus est, et mundus eum non agnovit². » Quandiu ergo Joseph in Ægypto præfuit, populus non est a Pharaone gravatus. Quousque enim verus Joseph in nobis regnat, quousque Christus in nobis obtinet principatum, Pharaon, id est, diabolus, et contrariæ potestates nos affligere et molestare

¹ Exod. v, 1-3. — ² Joan. 1, 10.

(1) Vide August. epist. cxcix ad Hesychium n. 39 et alibi.

non possunt. Mortuo autem Joseph, rex novus super Ægyptum consurgit, qui Joseph ignorat, et filios Israël in luto affligit et latere. Rex iste novus, fratres mei dilectissimi, diabolus est qui est rex super omnes filios superbiæ, qui Joseph, id est, Christum, ignorat: « Dixit enim » in corde suo: Non est Deus¹, » et Joseph mortuo, populum opprimit. Si enim Christus in nobis fuerit mortuus, si ejus memoria a nostra mente deciderit, tunc rex novus, id est, diabolus, nobis incipit dominari, tunc luti et lateris nobis gravissimum jugum imponit, dum lutulentis et terrenis voluptatibus nos implicat, dum « mundum, et ea quæ in mundo sunt², » diligere nos compellit, dum sensus, et cogitationes nostras in terrenis negotiis occupat, et cœlestia meditari non sinit.

III. Deus autem, cujus opera misericordia est, qui fidelibus suis misereri potius eligit, quam irasci, eorum miseriæ et afflictioni compatiens ad liberandum populum suum, et Pharaonem puniendum per Moysen et Aaron, legem scilicet et sacerdotium delegavit. Unde et ad Pharaonem ingressi dixerunt: « Hæc dicit Dominus Deus: » Dimitte populum meum, ut sacrificet in deserto. Viam » trium dierum ibimus in solitudinem, ut sacrificemus » ibi (1) Deo nostro³. » Notandum est autem, fratres mei, quod filii Israël in Ægypto positi, Deo sacrificare non poterant. Ægyptus enim tenebræ interpretantur, et mundum istum significat, quia amatores suos filios tenebrarum facit, et tenebris ignorantiae, et caligine peccatorum involvit; unde et ad molam deputati, et peccatorum velamine oculos circumligati, in circuitu ambulant, girantes iter sine fine, laborem sine requie, motum sine stabilitate, cursum sine perventione, et cæcitate (2) igno-

¹ Psal. xiiii, 1. — ² 1 Joan. ii, 15. — ³ Exod. v, 1-3.

(1) Col. 1. in. — (2) Id male cæcitatibus.

rantiae percussi, ostium (1) veritatis invenire non possunt. In hac ergo regione tenebrarum et mortis, filii Israël sacrificare non possunt, ubi ranæ perstrepunt in penetralibus, muscarum impetus de limo surgentium ruit in oculos, ubi pestilentia, ubi omnis idololatria regnat, omne dæmonium adoratur.

IV. Exeundum est igitur de Ægypto, ne ranæ garrulitate sua Israëlitarum quietem perturbent, ne « Muscæ » morientes perdant suavitatem unguenti¹, » et commaculent sacrificium. Et exemplo beati Abraham provocati, « De terra et cognatione nostra, et de domo patris nostri » egrediamur², » venientes ad terram, quam nobis monstraverit Dominus. Cum beato Josepho, relicto in manu adultera pallio, prosiliamus foras, et cum adolescente evangelico, relicta sindone, nudi Dominum prosequamur, et veniamus viam trium dierum in solitudine, ut sacrificemus Deo nostro. Via ista per quam ad solitudinem ire præcipimur, Christus est, qui ait: « Ego sum via, veritas, et vita³; » et alibi: « Nemo venit ad Patrem, » nisi per me⁴. » Per hanc ergo non motu corporis, sed affectu, ad solitudinem mentis, et quietem conscientiae veniendum est. Divina enim lex in quiete addiscitur et silentio. Quandiu enim sumus in strepitu peccatorum, quandiu sumus in procella et turbine vitiorum, ad solitudinem non accedimus; sed cum sedatis vitiorum tumultibus, in vera pace et virtutum tranquillitate quiescimus, Deo sacrificium laudis offerimus. Sed ad hanc solitudinem per triduanam dietam pervenitur. Prima dieta est, qua fidelis anima in hortum inducitur; secunda, qua in cellam vinariam intromittitur; tertia, qua in regis cubiculum introducitur. Necesse est enim ut anima, quæ

¹ Eccle. x, 1. — ² Gen. xii, 1. — ³ Joan. xiv, 6. — ⁴ Ibid.

(1) Cod. pessime *hostium*.

in carnalibus desideriis prius suam habebat dulcedinem, de Ægypto subtracta, pro itinere fatigata, in horto Christi ingressa, consolationem et delectationem inveniat, ubi sunt plantaria spiritualium fructuum, et odora menta virtutum, ut sic confortata, et refecta, quantum prius oblectabatur in operibus carnis, tantum delectetur postmodum et gaudeat in virtutibus. Unde et ei in Canticis dicitur: « Veni in hortum meum, soror mea, sponsa » mea¹. » Secunda dieta est, qua in cellam vinariam a rege introducitur. Cella vinaria, divina Scriptura est, in qua vinum spiritualis intelligentiæ continetur, quod fidelium mentes inebriat, et interioris hominis cor lætificat. Postquam enim anima in virtutibus delectata, ab exteriori curiositate, qua occupata fuerat, revocatur, cellam vinariam ingressa, in Scripturis sanctis exercetur, et in lege Domini meditatur die ac nocte. Unde in Canticis dicitur: « Introduxit me rex in cellam vinariam². » Tertia dieta est, qua in regis cubiculum anima introducitur. Regis hoc cubiculum arcanum est contemplationis, et secretum meditationis. Fidelis enim anima per hortum virtutum ab amore temporalium separata, et in cella vinaria divinæ Scripturæ meditatione erudita, in secreto et solitudine mentis, quasi in quodam cubiculo clauditur, et assidua meditatione divino amori inhærendo, clauso ostio in monte contemplationis adorat Patrem suum, et Deo offert sacrificium laudis.

V. Vos igitur, dilectissimi, quos non carnalis generatio, nec circumcisio facta in carne, sed observantia mandatorum Dei veros fecit Israëlitas, exemplo præcedentium Patrum Ægyptum fugite, Pharaonis imperium declinate, lutea et terrena opera, quibus estis occupati, abjicite. Ægyptiorum consortia, quæ vos contaminant et

¹ Cant. v, 1. — ² Id. ii, 4.

corrumpunt, devitate, et clamantes ad Dominum in fortitudine, liberi et expediti cum Moyse et Aaron, per viam trium dierum, bene scilicet cogitando, loquendo et operando, ad quietem et solitudinem mentis venite, et sacrificium devotionis et laudis sacrificate Domino Deo vestro, qui vivit et regnat per omnia sæcula sæculorum. Amen.

SERMO IV.

De Verbis Evangelii Matthæi: *Cum venisset Jesus in domum Petri, vidit socrum ejus jacentem, et febricitantem.* Matth. VIII, 14.

Sermonem hunc extraximus ex Biblioth. Laurent., Plut. XVI, Cod. XXI, ubi nomen præfert sancti Augustini. Codex valde defectuosus sexcenta continet menda, quæ pro viribus resarcire tentavimus. Locus ejus post sermonem Maurinensem LXII.

SYNOPSIS.

I. Socius Simonis infidelitatis exemplar. II. Quid significant vespertinæ curationes? III. Cur trans fretum ire jubentur Apostoli? IV. De Scriba qui Christo vult ubicumque adhærere. V. Quo sensu dictum sit: *Dimitte mortuos sepelire mortuos suos.*

I. In socrum Petri vitiosa infidelitatis æstimatur affectio, cui adjacet libertas voluntatis, quæ nos quadam sibi conjugii societate conjungit. Ergo ingresso Domino in

Petri domum, id est, in corpus (1), curatur infidelitas peccatorum. Calore æstuans (2) vitiorum, ægra damnatur, mox deinde sanata (3), officii famulatu ministrat. Nam primus credidit (Petrus), et Apostolorum est princeps, et quod in eo ante languebat, Dei verbo invalescens, ministerio tanquam publicæ salutis operatur. Recte autem hanc ex socru Petri similitudinem ad affectionem infidelitatis aptari (4), loco qui de nuru et socru consequitur, tractabimus: nunc autem ideo infidelitas socrus Petri nuncupabitur, quia usquedum credit, voluntatis suæ servitio detinebatur.

II. «Vespere autem facto, obtulerant ei multos dæmonia habentes, et eiciebat spiritus immundos¹.» Curationem promiscuam horis vespers, concursus eorum, quos post passionem suam docuit, recognoscimus. Omnium peccata dimittens, omnium iniquitatem auferens, et malarum voluntatum insidiantium incentiva depellens, passione (5) corporis sui secundum Prophetarum dicta infirmitates humanæ imbecillitatis absorbit (6).

III. «Videns autem Jesus turbas multas circum se,» jussit Discipulis suis ire trans fretum. Et accedens ad eum quidam Scriba, ait: Magister, sequar te quocumque ieris², et reliqua. Multa incurrunt quæ sensum communem movere possent, atque nos non intelligentiam fingimus, sed gesta ipsa nobis intelligentia impertiunt. Neque enim res intelligentiæ, sed rei intelligentiam obsecundat. Turbæ plures sunt, et ire trans fretum Discipulos (7) præcepit; non æstimo cadere in Salvatoris bonitatem, ut circumcursantes relinquere voluerit; et

¹ Matth. VIII, 16. — ² Ibid. 18, 19.

(1) Cod. corpore. — (2) Id. addit, et quæ vox videtur redundare. — (3) Id. sanato. — (4) Id. optari. — (5) Id. male passionem. — (6) Id. absorbens. — (7) Id. fretus discipulus.

secretum quoddam impertiendæ salutis eligere. Deinde consequitur scriba dicens Magistrum se quocumque ierit secuturum, sed nihil ad Scribam dictum factumve loquitur, quod possit offendere. Dominus respondit vulpibus esse foveas, et cœli volucris nidos quiescendi, Filio autem hominis, quo reclinet caput suum, locum esse nullum¹. Et Discipulo postulanti, dari sibi tempus patris (1) sepeliendi, hoc negatum videmus (2), et pii atque humani officii vetitam religionem. Ergo rerum tantarum et tam diversarum ratio promenda est, atque ita, ut secundum continentem rerum ordinem, et gravissimas ipsius veritatis causas, interioris significationis intelligentia (3) explicetur. Discipulorum nomen non in duodecim tantum Apostolorum versari existimandum est (4). Nam præter Apostolos, plures fuisse Discipulos legimus. Ex omni igitur turba quædam fieri videtur electio, eorum scilicet, qui Dominum per multa sæculi hujus pericula et jactationes (5) essent secuturi. Ecclesia enim instar est navis, et plurimis locis ita nuncupata est, quæ diversissimi generis et gentis vectore suscepto, subjecta est turbinibus (6), et ventorum flatibus et miris motibus; atque ita illa et sæculi, et immundorum spirituum vexatur incursibus. Propositis enim periculorum omnium motibus (7), navem, id est, Ecclesiam, introimus, scientes nos mari ventisque jactandos. Ut igitur ordo typicæ significationis (8) cohæreret, possetque (9) intelligi fidelium conscendentium navem, et infidelium turba residentium, Scribæ et Discipuli personam subjungit.

IV. Et quidam Scriba, qui est ex doctoribus unus le-

¹ Matth. VIII, 20.

(1) Cod. patri. — (2) Deest verbum *videmus* in cod. — (3) Id. *intelligentiam*. — (4) Id. *esse*. — (5) Id. *jactationes*. — (6) Id. male, ut videtur, *hominibus*. — (7) Id. *montibus*. — (8) Id. *significantia*. — (9) Id. male *quæ*.

gis, an sit secuturus interrogat, quasi crederet, vere non hunc esse Christum, quem sequi esse utile (1) confiteretur. Igitur fidelitatis affectum sub diffidentia interrogationis expressit, quia fidei assumptio non interroganda est, sed sequenda. Ut autem eadem interrogatio infidelitatis esset mulctata (2) judicio, Dominus respondit vulpes habere foveas, et volucres cœli nidos, quibus requiescant, hominis autem Filium non habere ubi caput reclinet. Vulpes est animal insidiosum, circa domorum se occultans foveas, et domesticis avibus insidians, atque hoc nomine pseudopphetas nuncupari aliquo (3) loci legimus. Volucres cœli sæpenumero immundos spiritus cognominari didicimus. Dei ergo Filius paucitatem sequentium configens (4), et doctorem legis diffidentem an sequeretur, exprobrat ipsis pseudopphetis foveas, et immundis spiritibus nidos quiescendi, quod extra navem relictis, id est, extra Ecclesiam positis, effecti sint incolatus pseudopphetarum, et habitatio dæmonum; Filium autem hominis, se scilicet, cui caput Deus sit, non reperire, in quibus, collata Dei cognitione, requiescat: invitatis omnibus, sed ut in navem, ita in Ecclesiam, paucis inter motus (5) maris, id est, sæculi, secuturis.

V. Adest post hæc Discipulus non interrogans, an sequatur, jam enim sequi oportere se credit, sed permitti sibi orans sepelire patrem. Accepimus in Dominicæ Orationis exordio ita primum precandum (6): « Pater noster,

(1) Cod. sine sensu, imo et sine latinitatis colore, *quali lege... quem sequisset cetile*; videat correctionem lector, et judicet. — (2) Id. *puritate*, quæ vox apertum est mendum; an bene correxerimus attendat lector. — (3) Id. *aliquos*. — (4) Dubie legitur cod. ita, ut non satis appareat, utrum scriptum sit verbum *continens*, an *confitens*. Prius sensum non habet; posterius contra latinitatem peccat; forte scripserat auctor *configens*, quod judices. — (5) Id. non habet *inter*, et legit *motu*, quod nullum sensum repræsentat. Sic divinantis more emendavimus. — (6) Cod. *predicandum*.

» qui in cœlis es¹. » Ergo credentis in Discipulo populi persona admonetur, ut meminerit quod Pater sibi visibilibus in cœlis est. Sequi autem Dominum jubetur, quia et volebat; ita ut mortui mortuum sepeliant. Sed nullum arbitror officium expectari (1) a mortuis posse; quomodo ergo a mortuis mortuus (2) humabitur? Primum igitur ostendit perfectam in se quidem, nullam (3) sæcularis in alterum officii religionem esse devinctam; deinde inter fidelem filium patremque infidelem, hujus patris (filio officium) (4) non relinqui. Non igitur obsequia humandi patris negavit, sed addendo: « Remitte mortuos sepelire » mortuos suos, » admonet non admisceri memoriæ sanctorum mortuos infideles; mortuos autem etiam eos esse qui extra Deum vivunt, et idcirco commutua mortis officia relinquenda, ut mortui sepeliantur a mortuis, quia per Dei fidem vivos vivo oporteat adhærere.

¹ Matth. iv, 9.

(1) Cod. *expectare*. — (2) Id. *mortui mortuos*. — (3) Id. *nulla*. — (4) Id. *sine sensu et latinitate in nomiscis*; in cuius mendi fine clare supponi potest scriptum fuisse *officium aut officio*.

SERMO V.

De Verbis Evangelii secundum Matthæum: *Dixit Jesus Discipulis suis parabolam hanc: Simile factum est regnum cœlorum homini, qui seminavit bonum semen in agro suo, etc.* Matth. XIII, 24-30.

Sermo sequens legitur in Cod. Cass. cix, fol. 198, cum nomine sancti Augustini, cujus stylum redolet et ingenium, ut patebit cuilibet legenti Sermones antea vulgatos XLII, n. 6 et 17, LXXXVIII, n. 21, et LXXIII, n. 1 et seqq., et Quest. septendecim in Matth. n. 11. Ponatur post sermonem Maurinensem LXXIII.

SYNOPSIS.

I. Expositio et explicatio parabolæ zizaniorum. II. Qui est zizania, fiat præsto triticum. III. Non mirandum si zizania ubique sint, etiam in loco sancto.

I. AUDIVIMUS sanctum Evangelium, et loquentem in Evangelio Dominum Christum. Inde loquamur quod ipse donabit. Parabola ista, fratres, laboriosa esset fortasse ad exponendum nobis, sed compendium nobis fecit, quia ipse exposuit, qui proposuit. Qui legit quidem Evangelium, eo usque legit ubi Dominus ait: « Colligite primum » zizania, et alligate fasciculos ad comburendum ea, tri-

» ticum autem recondite in horrea ¹. » Sed postea Discipuli ejus, sicut scriptum est, « Accesserunt ad eum, et » dixerunt ei: Enarra nobis parabolam zizaniorum ². » Et qui est in sinu Patris, ipse enarravit: « Qui seminat bonum semen, ait, filius est hominis, » de seipso. « Ager » est mundus; bonum autem semen, hi sunt filii regni; » zizania autem, filii maligni. Inimicus autem qui ea seminavit, diabolus est: messis est finis sæculi, messorum » autem Angeli sunt. Cum ergo venerit Filius hominis, » mittet Angelos suos, et colligent de regno ejus omnia » scandala, et mittent in caminum ignis ardentis, ubi est » fletus et stridor dentium. Tunc justii fulgebunt sicut sol » in regno Patris sui ³. » Verba dixi Domini Jesu Christi, quæ non sunt lecta, sed sic sunt scripta. Exposuit ergo nobis Dominus, quod proposuit. Videte quid in agro ejus eligamus esse. Videte quales nos messis inveniat. Ager enim, qui est mundus, Ecclesia est diffusa per mundum. Qui triticum est, perseveret usque in messem. Qui sunt zizania, mutantur in triticum. Hoc interest inter homines et veras spicas et vera zizania, quæ in agro sunt. Quæ spica est, spica est; quæ zizania sunt, zizania sunt. In agro autem Domini, id est, Ecclesia, aliquando quod erat frumentum, vertitur in zizania, et aliquando, quæ zizania erant, convertuntur in frumentum, et nemo scit quid cras futurum sit. Ideo operarii indignati patrifamilias, cum (1) vellent et zizania tollere, non sunt permisi. Voluerunt enim tollere; non illis permissum est zizania separare. Fecerunt ad quod idonei erant; separationem Angelis servaverunt. Et quidem illi volebant servare Angelis separationem zizaniorum; sed paterfamilias qui noverat

¹ Matth. XIII, 30. — ² Ibid. 36. — ³ Ibid. 37-42.

(1) Cod. *et cum*; et videtur abundare.

omnes, et dimittendam esse separationem, jussit eis zizania tolerare, non separare. « Non, inquit; cum dixissent: Vis ut eamus et colligamus ea? Non, ne forte, » cum vultis colligere zizania, eradicetis simul et triticum ¹. » Ergo, Domine, simul et zizania nobiscum erunt in horreo? « In tempore messis, dicam messoribus: Colligite primum » zizania, et alligate fasciculos ad comburendum ea ². » Tolerate in agro, quod non habebitis vobiscum in horreo.

II. Audite, charissima grana Christi; audite, charissimæ spicæ Christi; audite, charissima frumenta Christi. Attendite vos, redite ad conscientias vestras. Interrogate fidem vestram; interrogate charitatem vestram. Discutite conscientiam vestram. Et si vos frumenta inveneritis, veniat vobis in mentem: « Qui perseveraverit usque in finem, » hic salvus erit ³. » Quicumque autem discussa conscientia sua, inter zizania se invenerit, non timeat mutari; nondum jubetur secari, nondum est messis. Noli esse hodie quod heri; vel cras, noli esse quod hodie es. Quid tibi prodest quod dicis quandoque, quia mutaberis? Deus tibi mutato indulgentiam promisit, diem crastinum non promisit. Qualiscumque exieris de corpore, talis venies ad messem. Mortuus est, nescio quis; qui zizania erat, numquid ibi triticum habet fieri? Hic in agro fit aut de zizaniis triticum, aut de tritico zizania. Hic possunt; alibi autem, id est, post illam vitam, tempus est percipiendi quod fecit, non quod non fecit faciendi. Quisquis autem hic zizania fuerit, et ab agro Domini Christi seipsum separare voluerit, non erit ibi triticum. Nam si permaneret utique triticum zizania, quid timet triticum? Sinite utraque crescere usque ad messem: paterfamilias dicit: Simul crescant. Messorum non errant; noverunt unde manipulos faciant, et in ignem mittant. De tritico

¹ Matth. XIII, 28, 29. — ² Ibid. 30. — ³ Id. X, 22.

autem non possunt manipuli fieri, et in ignem mitti. Manipuli separationem ostendunt.

III. Habet ibi manipulum suum Arius; habet ibi manipulum suum Eunomius; habet ibi manipulum suum Photinus; habet manipulum suum Donatus; habet manipulum suum Manichæus; habet ibi manipulum suum Priscillianus. Omnes isti discipuli in ignem mittuntur. Secura sunt frumenta pura, in horreo (1) lætabuntur. Ubi autem inimicus ille non seminavit zizania? Quod genus, quem locum frumentorum invenit, et non zizania sparsit? Numquid seminavit inter laicos, et non seminavit inter clericos, aut inter episcopos? aut seminavit inter conjugatos, et non seminavit inter sanctimoniales? aut seminavit in domibus laicorum, et non seminavit in congregationibus monachorum? Ubique sparsit, ubique seminavit. Quid non permixtum dimisit? Sed Deo gratias, quoniam qui dignabitur separare, nescit errare. Non enim latet Charitatem vestram, quia in quacumque excelsa et exaltata messe zizania inveniuntur, et in professione zizania inveniuntur; et dicitis: In illo loco, et ibi inventi sunt mali. Sed ubique inventi mali, sed non semper regnabunt cum bonis mali. Quid mireris quia invenisti malos in loco sancto? Nescis quia primum peccatum, in Paradiso fuit inobedientia? Et per ipsam cecidit angelus; numquid inquinavit coelum? Cecidit Adam; numquid inquinavit Paradisum? Cecidit unus de filiis Noë; numquid inquinavit Justi domum? Cecidit Judas; numquid inquinavit Apostolorum choros? aliquando autem, secundum humanum iudicium putantur aliqua frumenta, et zizania sunt; et putantur aliqua zizania, vere autem frumenta sunt. Propter ista latentia, dicit Apostolus:

(1) Cod. male horrea.

» Dominus, et illuminet abscondita tenebrarum; et manifestabit cogitationes cordis, et tunc laus erit unicuique a Deo⁴. » Transit laus hominis; aliquando homo sanctum accusat, et nescit. Dominus ignoscat nescientibus, subveniat laborantibus.

SERMO VI.

De Verbis Evangelii secundum Matthæum: *Audivit Herodes tetrarcha famam de Jesu, et ait pueris suis: Hic est Joannes Baptista; ipse surrexit a mortuis et ideo virtutes operantur in eo, etc.* Matth. XIV, 1, 2. (1)

Hic sermo legitur in quinque codicibus cum nomine sancti Augustini, cujus certissime fœtus est, ut legenti cuilibet patebit; nempe: 1° in Biblioth. Laurent. Plut. XVII, cod. XXXVI, fol. 281; 2° in Sanctæ Crucis Plut. XXX, cod. II, fol. 159 b; 3° in Bibl. Ædil. cod. CXXI, fol. 165; 4° ibid. cod. CXLIII, fol. 264 b; 5° denique in Bibl. Laur., cod. IV, Plut. XXXIII sinistr., fol. 186. Locus ejus post sermonem Maurinensem LXXIV.

SYNOPSIS.

I. Joannes Baptista martyr fuit. II. Omnes cum Joanne possunt esse martyres. III. Non timendus mortem minans inimicus. IV. Causa, non supplicium martyres facit. V. Ad mortem usque certandum pro veritate contra diabolum insidiantem. VI. Adjuratio ad bene vivendum.

⁴ 1 Cor. IV, 5.

(1) Cod. male habet in titulo: *Lectio S. Evangelii secundum Marcum*; hæc enim verba leguntur, non in Marci, sed in Matthæi evangelio.